

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสังคมทุกสังคมเมื่อมนุษย์อยู่ร่วมกันจะต้องมีการประพฤติปฏิบัติตามรูปแบบที่กลุ่มต้องการ ในแต่ละกลุ่มแต่ละหน่วยที่มนุษย์เราเป็นสมาชิกอยู่ ย่อมมีกฎ กติกาให้ปฏิบัติตาม เพื่อให้กลุ่มนั้นมั่นคง อยู่ได้โดยราบรื่น บุคคลจึงต้องเรียนรู้ที่จะประพฤติปฏิบัติในทางที่สังคมยอมรับซึ่ง การเรียนรู้นี้ เริ่ม ตั้งแต่บุคคลคลอดออกมาเป็นสมาชิกของสังคมนั้น ๆ การเกี่ยวข้องสังสรรค์กับเพื่อนมนุษย์คนอื่น ๆ ในสังคม จะทำให้บุคคลมองเห็นลู่ทางที่จะปฏิบัติตัวให้เป็นไปตามที่กลุ่มของตนคาดหวัง (พรพิมล วราวุฒิพุทธพงศ์ 2528: 27)

สภาพของสังคมไทยปัจจุบันนี้ได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก คือจากสังคมเกษตรกรรมในอดีต ประชาชนแต่ละคนมีชีวิตอยู่กับครอบครัวและหมู่บ้าน ซึ่งแวดล้อมไปด้วยค่านิยมและคุณธรรม สมาชิกในสังคมอยู่กันอย่างมีความสุข มีความรักกันสันนิบาตพี่น้อง ปฏิบัติตนอยู่ภายใต้ระเบียบกฎ กติกา โดยอาศัยความร่วมมือ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความจริงใจ ความซื่อสัตย์สุจริต การเสียสละ และการให้ความเคารพนับถือผู้ใหญ่ สภาพดังกล่าวค่อย ๆ เปลี่ยนแปลงเป็นสังคมอุตสาหกรรมที่เต็มไปด้วย ความสับสนวุ่นวาย ทั้งนี้เนื่องมาจาก การเพิ่มของจำนวนประชากร ประกอบกับภาวะทาง เศรษฐกิจสูงขึ้น และการนำเอาเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของประชาชน ทำให้ ประชาชนหันมานิยมความเจริญทางด้านวัตถุมากขึ้น นอกจากนี้ประชาชนยังรับเอา วัฒนธรรมของ ต่างชาติมาปฏิบัติตาม จึงมีผลทำให้ประชาชนละเลยในเรื่องของศีลธรรมและคุณธรรมซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วย กำหนดระเบียบกฎ กติกาให้ประพฤติปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน ดังที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันนี้ เนื่องมาจากการต่อสู้ดิ้นรน เพื่อให้มีชีวิตอยู่รอดเพราะสาเหตุมาจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมไทย (บุญมี แทนแก้ว และคณะ 2521: 44-55) จึงทำให้เกิดผลกระทบตามมาหลายประการดังที่ ธีราภรณ์ นาคพิณ (2525: 3-6) กล่าวไว้ว่า ในสังคมปัจจุบันประชาชนมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. นิยมวัตถุมากขึ้น เพราะการยอมรับเอาเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวัน ทำให้มีความเจริญก้าวหน้าทางวัตถุมากขึ้น แต่ทางด้านจิตใจไม่ได้รับการพัฒนาให้ทันความเจริญทางด้านวัตถุ จึงทำให้เกิดปัญหาความเสื่อมทางด้านศีลธรรม ขาดความมีระเบียบและไม่ทำตามกฎเกณฑ์ของสังคม ปัญหาต่าง ๆ จึงเกิดตามมา
2. นิยมใช้ของต่างประเทศและใช้จ่ายใหม่เพียบเนื่องจากรับเอาวัฒนธรรมต่างชาติเข้ามา แล้วยังได้รับอิทธิพลต่าง ๆ จากสื่อมวลชน ทั้งทางโทรทัศน์ วิทยุ ภาพยนตร์ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น
3. มุ่งประโยชน์ตนเองมากขึ้น เนื่องจากเศรษฐกิจสูงขึ้น จึงไม่คำนึงถึงความถูกต้องและการเสียสละ
4. มีความเห็นแก่ตัว ต่างคนต่างทำ ใครทำใครได้ ไม่มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จึงไม่จำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยกัน ทำให้ไม่มีโอกาสที่จะรับผิดชอบงานร่วมกัน และสิ่งผลมาอย่างสังคม ทำให้สังคมขาดคนทำตามระเบียบกฎเกณฑ์

การเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ทำให้การคำนึงถึงระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคมลดน้อยลงไปเรื่อย ๆ จึงเป็นสาเหตุสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาในสังคมปัจจุบัน เพราะการไม่เคารพกฎเกณฑ์ที่มีอยู่เช่น ฝ่าฝืนกฎจราจร ละเมิดสิทธิผู้อื่น ประท้วงกฎระเบียบต่าง ๆ ฯลฯ ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นแสดงให้เห็นถึงการขาดความเคารพระเบียบกฎเกณฑ์ ดังนั้นจึงน่าเป็นห่วงความประพฤติของเยาวชนในสังคมปัจจุบันเป็นอย่างยิ่ง เพราะเยาวชนจะเป็นผู้รับทุกสิ่งทุกอย่างในสังคมจากผู้ใหญ่ จึงเป็นเรื่องของทุกฝ่ายที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่อเด็กและเยาวชนควรจะได้ให้ความร่วมมือในการปลูกฝังการเคารพปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ให้กับเด็กและเยาวชนไทย

การปลูกฝังระเบียบกฎเกณฑ์ให้กับเด็กและเยาวชนนั้น หน่วยงานของรัฐบาลที่ทำหน้าที่โดยตรงคือกระทรวงศึกษาธิการ ได้คำนึงถึงความสำคัญในเรื่องนี้จึงได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2515 โดยอาศัยอำนาจของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 132 ตามความในข้อ 4 นักเรียนและนักศึกษาจะต้องประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัยของโรงเรียนหรือสถานศึกษาที่ตนสังกัด และต้องแต่งเครื่องแต่งกายหรือเครื่องแบบตามระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนและสถานศึกษา หรือตามที่กฎหมายกำหนด นักเรียนและนักศึกษาต้องไม่แต่งกายหรือประพฤติตนไม่เหมาะสมแก่สภาพของนักเรียนและนักศึกษา ทั้งนี้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงและข้อ 11 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 132 ลงวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2515 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้ ข้อ 1

การแต่งกายและความประพฤติดังต่อไปนี้ ถือว่าไม่เหมาะสมแก่สภาพของนักเรียนตามความในข้อ 4 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 132

- (1) นักเรียนชายไว้ผมยาว โดยไว้ผมข้างหน้าและกลางศีรษะยาวเกิน 5 เซนติเมตร และชายผมรอบศีรษะไม่ตัดเกรียนชิดผิวหนัง หรือไว้หนวดเครา นักเรียนหญิงตัดผมหรือไว้ผมยาวเลยต้นคอ หากโรงเรียนหรือสถานศึกษาได้อนุญาตให้ไว้ ยาวเกินกว่านั้นก็ให้รวบให้เรียบร้อย นักเรียนใช้เครื่องสำอางหรือสิ่งปลอมเพื่อการเสริมสวย
- (2) เที่ยวเร่ร่อนอยู่ในสาธารณะสถาน หรือทำลายสมบัติของโรงเรียน หรือสถานศึกษา หรือสาธารณะสมบัติ
- (3) แสดงกิริยา วาจา หรือกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดที่ไม่สุภาพ
- (4) มั่วสุมและก่อความเดือดร้อนรำคาญอย่างหนึ่งอย่างใด
- (5) เล่นการพนันซึ่งต้องห้ามตามกฎหมายการพนัน
- (6) เที่ยวเตร่เวลากลางคืน ระหว่างเวลา 22.00 นาฬิกา ถึง 4.00 นาฬิกา ของวันรุ่งขึ้น เว้นไว้แต่ไปกับบิดามารดา หรือผู้ปกครองหรือได้รับอนุญาตจากโรงเรียนหรือสถานศึกษา
- (7) สูบบุหรี่ สูบกัญชา หรือ เล่ห์สุรา ยาเสพติด หรือของมึนเมา
- (8) เข้าไปในสถานบริการตามกฎหมาย ว่าด้วยสถานบริการหรือสถานอื่นใดที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน โรงรับจำนำ หรือสถานการพนันในระหว่างเวลาที่มีการเล่นการพนัน เว้นแต่จะเป็นผู้อาศัยอยู่หรือเยี่ยมญาติในสถานทีนั้น
- (9) เข้าไปในงานหรือร่วมงานสังสรรค์ และงานนั้นมีการเต้นรำหรือการแสดงซึ่งไม่สมควรแก่สภาพของนักเรียน เว้นแต่ไปกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง หรืองานนั้นบิดามารดาผู้ปกครอง หรือสถานศึกษาของนักเรียนคนหนึ่งคนใดเป็นผู้จัด
- (10) เข้าไปในสถานค้าประเวณี เว้นแต่จะเป็นผู้อาศัยอยู่ในที่นั้นหรือเข้าไปเยี่ยมญาติซึ่งอาศัยอยู่ในสถานทีนั้น
- (11) คบค้าสมาคมกับผู้หญิงซึ่งประพฤติตนเพื่อการค้าประเวณี เว้นแต่จะเป็นญาติใกล้ชิดกับผู้หญิงนั้น
- (12) ประพฤติตนในทำนองขู่ล่าว
- (13) มีวัตถุระเบิดก๊อติ หรือมีอาวุธติดตัวหรือซ่อนเร้นไว้เพื่อใช้ในการประทุษร้ายก๊อติ
- (14) หลบหนีโรงเรียน

จากกฎกระทรวงดังกล่าวข้างต้น เห็นได้ว่าเป็นกฎเกณฑ์ที่มุ่งกวดขันนักเรียนที่อยู่ในวัยรุ่นในเมือง โดยเฉพาะในกรุงเทพมหานครมากกว่า แต่อย่างไรก็ตาม นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาทั่วไป ในโรงเรียนประถมศึกษา นักเรียนมีพฤติกรรมที่แสดงออกแล้วไม่เป็นไปตามความต้องการของบุคคลรอบข้าง หรือพฤติกรรมที่ขัดขวางความเจริญก้าวหน้าในการเรียนของตนและผู้อื่น หรือพฤติกรรมที่ขัดต่อระเบียบกฎเกณฑ์ซึ่งทางโรงเรียนได้วางแนวปฏิบัติไว้ พฤติกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นสาเหตุก่อให้เกิดอุปสรรคในการเรียนการสอนและการอยู่ร่วมกันในโรงเรียนได้ ซึ่ง ประเทิน มหาจันทร์ (2512: 642-644) ได้สรุปพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดปัญหาในโรงเรียนไว้ดังนี้คือ

ด้านการปกครองคือ ไม่เชื่อฟังครู แสดงอาการกระด้างกระเดื่อง พุดจาโล่เสียนครู แต่งกายไม่ถูกระเบียบ มารยาทไม่ค่อยดี หลีกเลี่ยงการเคารพธงชาติ หลีกเลี่ยงการเข้าห้องประชุม หนีโรงเรียน ทำลายทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน ทำสถานที่สกปรก ไม่ทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ประดับของมีค่ามาโรงเรียน ด้านสังคม คือ รังแกเพื่อน หยิบของเพื่อนแล้วไม่คืน พุดปด พุดไม่สุภาพ กิริยา ๆ ไม่สุภาพ แย่งกันใช้ลิทธิ สร้างความผิดให้เพื่อน ล้อเสียนบิดามารดาเพื่อน ไม่ให้ความร่วมมือเพื่อน ไม่ให้เกียรตินักเรียนหญิง และในด้านการเรียนการสอนในห้องเรียน คือ เลี่ยงตั้งขณะที่ครูสอนไม่ตั้งใจฟังครู ไม่ทำงานที่ได้รับมอบหมาย แหย่กันในขณะครูอธิบาย ทำงานอื่น ไม่สั่งงานตามกำหนด ลอกงานเพื่อน หลบในห้องเรียน เข้าห้องเรียนช้า เตรียมเครื่องเรียนมาไม่ครบ นอกจากนี้ ศุภนิศย์ วัฒนธาดา (2518: 123) ได้แบ่งพฤติกรรมที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับระเบียบวินัยของนักเรียนออกเป็น 21 พฤติกรรมดังนี้คือ

1. ไม่ร่วมมือในการทำงานเป็นหมู่คณะ
2. ขาดโรงเรียนโดยไม่ทราบสาเหตุ
3. มาโรงเรียนสายเป็นประจำ
4. หนีโรงเรียน
5. ทุจริตในการล้อ
6. ฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน
7. ไม่เชื่อฟังคำสั่งสอนของครู
8. พุดจาหยาบคาย
9. ขอบทั้งสิ่งของไม่เป็นที่
10. ทำลายสิ่งของ

11. มีพฤติกรรมชอบรังแกเพื่อน
12. ชอบเอางานอื่น ๆ มาทำขณะกำลังเรียน
13. ไม่ทำการบ้านที่ครูมอบให้
14. แสดงอารมณ์ฉุนเฉียว
15. มีท่าทางเกรี้ยวกราด
16. ว่างของไม่เป็นที่
17. ชอบส่งสิ่งของให้กับคนอื่น
18. ชอบคุยกันในห้องเรียนขณะที่ครูสอน
19. ไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่
20. ชอบลุกจากที่เดินไปเดินมาในห้องเรียน
21. ผิดนัดและแสดงมารยาทไม่สุภาพเรียบร้อย

ส่วนลักษณะพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดในชั้นเรียนนั้น เอนกกุล กริแสง (2520: 210)

ได้แยกไว้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เกิดขึ้นบ่อยครั้ง ลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออกดังนี้
  - 1.1 การแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวเพื่อน เช่น การแกล้งเพื่อน การไต่
วาลาข่มขู่เพื่อน
  - 1.2 เรียกร้องความสนใจจากเพื่อน เช่น ลุกจากที่นั่งโดยไม่ขออนุญาต
ทำท่าตลก
  - 1.3 รบกวนการสอนของครู เช่น ทำเสียงประหลาดพูดคุยเสียงดัง เคาะโต๊ะ
กระตืบเท้า ขัดคำสั่งของครู
  - 1.4 แสดงความอวดดี เช่น แกล้งถามปัญหา โต้แย้งเพื่อนหรือครูอย่างไม่มี
เหตุผล
2. พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เกิดขึ้นน้อยครั้ง ลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออกดังนี้
  - 2.1 ขาดความตั้งใจ เช่น ไม่ตั้งใจฟัง เหม่อลอย ครุ่นคิดในเรื่องไม่เกี่ยวกับ
บทเรียน

2.2 ขาดการสังคมกับเพื่อน เช่น ซ้ำอ้าย ไม่ร่วมมือกับผู้อื่น ไม่ได้แย้งกับใคร ๆ แม้จะถูกตำหนิโดยไม่จำเป็นหรือไม่เป็นจริง

2.3 ไม่ตั้งใจทำงานที่ครูมอบหมายให้ เช่น ทำงานอย่างอื่น เขียนรูปหรือวาดรูปเล่น ทำงานรีบร้อนไม่เรียบร้อย ลังจางน้้ำ ทำงานไม่เสร็จ

2.4 ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง เช่น ต้องการคำชมเชย และคำแนะนำมากเกินไปจนความจำเป็น คอยฟังผู้อื่นอยู่เป็นประจำ เรียกร้องความสนใจจากผู้อื่นอย่างมาก

จากแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ฉบับปัจจุบัน ได้ระบุความมุ่งหมายข้อแรกว่า "ให้มีการเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนและของผู้อื่น มีระเบียบวินัย มีความเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย คำสั่งและหลักธรรมเป็นการแสดงให้เห็นว่า รัฐต้องการเน้นในเรื่องจริยศึกษาทั้งหลักวิชาการและการปฏิบัติ ให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันด้วยความสันติสุข

ดังนั้นในการจัดทำหลักสูตรพุทธศักราช 2521 ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ใช้ในปัจจุบัน จึงได้กำหนดเรื่องต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดคุณธรรม 30 ประการไว้ในวิชาจริยศึกษา เพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนได้เป็นผู้มีส่วนร่วมกิจกรรมตามแผนการสอน นักเรียนจะได้รับประสบการณ์ตรง จะทำให้นักเรียนปฏิบัติตามคุณธรรมที่นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมการเรียน และทำเหมือนกันหมดจนกลายเป็นระเบียบกฎเกณฑ์ของโรงเรียน โดยนักเรียนยอมรับปฏิบัติตามเพราะเห็นคุณค่า แบบอย่างที่ดี เมื่อนำมาปฏิบัติเป็นประจำก็จะเกิดเป็นพฤติกรรมของตนเอง (กระทรวงศึกษาธิการ 2526: คำนำ-คำชี้แจง) การปลูกฝังและสร้างเสริมเด็กปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์นั้น ไม่ใช่เป็นหน้าที่ของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แต่เป็นหน้าที่ของคนในชาติทุกฝ่ายจะต้องให้ความช่วยเหลือและร่วมมือกัน

บ้านหรือครอบครัวเป็นสถาบันแรกๆ ที่เด็กจะได้รับประสบการณ์ตรงในเรื่องความรู้และพฤติกรรม และผู้ที่มีความสำคัญมากที่สุดคือบิดามารดา เป็นผู้ดูแลเด็กตั้งแต่เกิดมาคอยอบรมสั่งสอนให้เด็กประพฤติปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์อย่างถูกต้องอันสอดคล้องกับระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคม การที่เด็กได้เรียนรู้ระเบียบกฎเกณฑ์ในชีวิตประจำวันอย่างสม่ำเสมอ มีความแน่นอนและใช้กับทุกคน ทำให้นักเรียนรู้ว่าสิ่งที่ตนเองปฏิบัตินั้นมีความถูกต้อง เมื่อใดที่เด็กได้แสดงพฤติกรรมในลักษณะที่สังคมยอมรับพฤติกรรมที่แสดงออกก็จะเป็นแบบแผนเดียวกันทั้งต่อหน้าและลับหลัง เมื่อเด็กเข้าสู่ระบบโรงเรียนก็จะทำให้นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ของโรงเรียนได้เป็นอย่างดี (วัชรี รุวรรณ 2528: 69-73)

โรงเรียนเป็นสถาบันที่สำคัญมากเพราะเป็นสถานที่ปูพื้นฐานการศึกษาและการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขโดยอาศัยแนวทางในการปฏิบัติ ซึ่งเป็นแบบแผนเดียวกัน เด็กได้รับความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น ซึ่งจะช่วยให้การปรับตัวของตนเองให้เข้ากับระเบียบกฎเกณฑ์ของโรงเรียน ดังนั้นนอกจากครูจะมีหน้าที่ให้ความรู้แก่เด็กแล้ว ครูจะต้องคอยดูแลทางให้เด็กประพฤติปฏิบัติตามแนวทางที่โรงเรียนกำหนดไว้ ด้วยการใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ (ส่งวนศิริ รัชชชัย 2527: 39) สำหรับเรื่องที่เกี่ยวข้องกับระเบียบกฎเกณฑ์ของโรงเรียนนั้น ทางสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าวิจัยในปีการศึกษา 2529 คือโครงการ เสริมสร้างวินัยให้นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา โดยส่งเสริมเรื่องความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการแต่งกาย เรื่องการเดินทางไป-กลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน เรื่องการเข้าแถวขึ้นรถประจำทาง และเรื่องการปฏิบัติตามกฎจราจร กิจกรรมดังกล่าวอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด และจากการติดตามผลปฏิบัติในกิจกรรมดังกล่าว โดยการสอบถามเมื่อศึกษานิเทศก์ก็ได้ออกทำการนิเทศตามโรงเรียนต่าง ๆ ปรากฏว่า ผู้บริหารโรงเรียนบอกว่า กิจกรรมที่ปฏิบัตินั้น ในระยะแรก ๆ นักเรียนจะปฏิบัติตามดี นาน ๆ เข้าก็จะค่อย ๆ ลดการปฏิบัติตามไม่ค่อยดีเหมือนในระยะแรก ๆ อาจมีสาเหตุจากหลายประการ ดังนี้ คณะอาจารย์วิทยาสัยคร ส่วนตุลิต (2529: 290-293) ได้สรุปสาเหตุของการไม่ประพฤติตามระเบียบกฎเกณฑ์ของโรงเรียนว่าเกิดจากความบกพร่องของเด็กทางด้านร่างกาย สติปัญญา การตอบสนองด้านอารมณ์ และสังคม เกิดจากความบกพร่องในกิจการภายในของโรงเรียน ได้แก่ การสอนของครู ระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน เครื่องครัดจนเกินไป ปฏิบัติตามได้ยากทำให้อึดอัดใจ ในที่สุดก็ต้องฝ่าฝืนระเบียบ ดังนั้นการที่จะให้นักเรียนปฏิบัติอะไรก็ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการร่างระเบียบ ตามวิธีทางประชาธิปไตย ดังที่ กาญจนา หาสิตะพันธ์ (2517: 197-205) ได้กล่าวว่าระเบียบที่เหมาะสมที่สุด จะต้องให้นักเรียนมีโอกาส เล่นอภิปรายและเห็นชอบ นักเรียนจึงพร้อมที่จะปฏิบัติตาม และถ้าพิจารณาให้ละเอียดแล้วจะพบว่า ถ้านักเรียนประพฤติปฏิบัติเป็นไปตามระเบียบกฎเกณฑ์ของโรงเรียนที่กำหนดไว้เป็นประจักษ์โดยเห็นว่ระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ นั้นดีจึงปฏิบัติตาม จะมีผลสะท้อนอย่างดีส่งไปถึงความเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ มีความรับผิดชอบ และเป็นผู้ใหญ่ที่ดีของประเทศในวันข้างหน้า ดังที่ พร่อม พาณิชัยภักดี (2513: 103) กล่าวไว้โดยสรุปว่า การพัฒนาบุคคลนั้นควรปรับปรุงคุณภาพของประชากรของประเทศให้มีค่าสูงขึ้นโดยไม่จำกัดเฉพาะด้านวิชาการ การปรับปรุง ย่อมรวมถึงคุณค่าทางศีลธรรม ระเบียบวินัย อันเป็นการสร้างประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า

และเข้มแข็งยิ่งขึ้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งต้องมีหน้าที่ดูแลให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ของโรงเรียน จึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษา เรื่องการยอมรับระเบียบกฎเกณฑ์ของโรงเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในด้านการเรียนการสอน ด้านสังคม และด้านการปกครอง เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารและคณะกรรมการในการกำหนดระเบียบกฎเกณฑ์ของโรงเรียนประถมศึกษา และเป็นแนวคิดแก่ครูในฐานะที่มีส่วนในการปลูกฝังให้นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการยอมรับระเบียบกฎเกณฑ์ของโรงเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2530 และครูจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการยอมรับระเบียบกฎเกณฑ์ของโรงเรียนของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา จากกลุ่มตัวอย่างประชากรโดยศึกษา 3 ด้านคือ ระเบียบกฎเกณฑ์ด้านการปกครอง ระเบียบกฎเกณฑ์ด้านสังคม และระเบียบกฎเกณฑ์ด้านการเรียนการสอนในห้องเรียน

คำจำกัดความ

1. ระเบียบกฎเกณฑ์ หมายถึง ข้อห้ามหรือข้อกำหนดให้นักเรียนปฏิบัติเพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยในโรงเรียน โดยนำมาจากกฎกระทรวงและข้อกำหนดที่ผู้บริหาร คณะครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดขึ้น และทางโรงเรียนประกาศใช้เป็นลายลักษณ์อักษรหรือเป็นข้อตกลงในห้องเรียน พร้อมทั้งกำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนไว้ด้วย โดยแบ่งเป็น 3 ด้านคือ

- 1.1 ระเบียบกฎเกณฑ์ด้านการปกครอง มี 15 ข้อ ตั้งแต่ลำดับข้อ 1-15
- 1.2 ระเบียบกฎเกณฑ์ด้านสังคมมี 10 ข้อ ตั้งแต่ลำดับข้อ 16-25
- 1.3 ระเบียบกฎเกณฑ์ด้านการเรียนการสอนในห้องเรียนมี 10 ข้อ ตั้งแต่

ลำดับข้อ 26-35

2. การยอมรับ หมายถึง การที่นักเรียนได้รับรู้เรื่องระเบียบกฎเกณฑ์ของโรงเรียน และนักเรียนมีความเห็นว่า ระเบียบกฎเกณฑ์นั้นดีมีประโยชน์สำหรับตนเองและส่วนรวม ทำให้ นักเรียนในโรงเรียนอยู่อย่างสงบสุข นักเรียนจึงปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ในเรื่องนั้น ผู้วิจัย กำหนดเกณฑ์การยอมรับดังนี้ ระเบียบกฎเกณฑ์ในข้อใดมีนักเรียนร้อยละ 80 ขึ้นไป ตอบว่าเห็นด้วย และปฏิบัติตาม ถือว่านักเรียนยอมรับระเบียบกฎเกณฑ์ข้อนั้น และระเบียบกฎเกณฑ์ด้านใดมีนักเรียน ร้อยละ 80 ขึ้นไป เห็นด้วยและปฏิบัติตามมีจำนวนข้อเกินร้อยละ 80 ถือว่านักเรียนยอมรับกฎเกณฑ์ ในด้านนั้น

3. นักเรียน หมายถึง เด็กชายหรือเด็กหญิง ซึ่งเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใน โรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประจำกร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปีการศึกษา 2530

4. ครู หมายถึง ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกลุ่มตัวอย่างประจำกร และครูที่ ทำหน้าที่ฝ่ายปกครองของโรงเรียน โรงเรียนละ 2 คน

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ครูและนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องระเบียบกฎเกณฑ์ของโรงเรียนตรงกัน
2. ผู้วิจัยถือว่านักเรียนในกลุ่มตัวอย่างประจำกรนี้ทุกคนมีโอกาสปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ ของโรงเรียน และมีความรู้ ความเข้าใจในการตอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ตรงความจริง ทุกประการ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เป็นแนวทางช่วยให้ผู้บริหารและครูพิจารณาในการกำหนดระเบียบกฎเกณฑ์ และช่วยส่งเสริมในการปลูกฝังให้นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์
2. เป็นประโยชน์แก่หน่วยงานศึกษานิเทศก์ เพื่อช่วยชี้แนะแนวทาง แก้ไขปัญหา เกี่ยวกับ ระเบียบกฎเกณฑ์ในแต่ละโรงเรียน
3. เป็นประโยชน์สำหรับการศึกษาค้นคว้า วิจัย สำหรับผู้สนใจในโอกาสต่อไป